

V. LANDSBERGIO VIZITAS DIDŽIOJOJE BRITANIJOJE LIETUVOJE

Britų konservatorių partijos vadovybės pakviestas dalyvauti jų partijos konferencijoje, Didžiojoje Britanijoje spalio 6–9 dienomis lankėsi Lietuvos AT pirmininkas V. Landsbergis. Kelionėje jį lydėjo Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Valdemaras Katkus, prekybos ministro pavaduotoja Laima Andrikienė, Darius Šilas, Alfredas Veleckis ir Raimundas Bučys. Londono Heathrow aerouoste juos pasitiko konservatorių partijos vicepirmininkas Sir Geoffrey Pattie MP, Lietuvos pasiuntinybės Londone Charge d'Affaires p. Vincas Balickas, Lietuvos informacijos centro Londone vedėjas Kęstutis Stankevičius, DBLS pirmininkas Eimutis Šova, Lietuvių Namų Bendrovės pirmininkas Klemensas Tamošiūnas ir DBLS ir skautų atstovai — Zita Žilinskaitė, Povilas Markevičius ir Ričardas O'Brien.

Sutikime taip pat dalyvavo International Freedom Foundation (IFF) pirmininkas p. Duncan W. Sellars iš Vašingtono bei IFF direktorius Anglijoje p. Marc Gordon. Vizitą ir kelionės reikalus labai vykusiai ir sumaniai tvarkė IFF personalas (ypač p. Marc Gordon), už ką jiems priklauso didelė padėka.

Po nakvynės Sheraton Skyline viešbutyje ir diskusijų ankstyvą pusryčių metu AT pirmininkui buvo paruošta sudėtinga ir kupina įvykių dienvakė. Pradžioje svečiai, lydimi Kęstučio Stankevičiaus, Eimučio Šovos ir Pauliaus Tričio nuvažiavo į britų parlamento rūmus, kur juos pasitiko Paul Flynn, parlamento narys Valijai. Čia AT pirmininkas pasirašė UNESCO konstituciją. Lietuva tapo pilnateise UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) nare.

Po pasikalbėjimo su neseniai Lietuvoje viešėjusiu p. Paul Flynn AT pirmininkas susitiko su p. Margaret Thatcher jos namuose. Tai buvo jau antras jų susitikimas, nes V. Landsbergis pernai lankėsi Nr. 10 Downing Street, kai p. M. Thatcher buvo ministrė pirmininkė.

Po to teko skubėti atgal į parlamentą pokalbiui su p. Paddy Ashdown, liberalų demokratų partijos vadu, ir važiuoti į Centre Point dangoraižį pietums ir diskusijoms su CBI (Confederation of British Industries) komitetu ir nariais. Britų pramonininkai labai domėjosi padėtimi Lietuvoje ir

(Nukelta į 3 psl.)

SPRENDIMAS

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija nutarė pateikti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui patvirtinti sprendimą, kuriuo V. Balickas paskiriamas nepaprastuoju ir įgaliojumu Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje.

„EL“ informacija

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis Londone su LNB pirmininku K. Tamošiūnu, Charge d'Affaires V. Balicku, DBLS pirmininku E. Šova.

SUSITIKIMAS MANČESTERYJE

Spalio 8 d. Lietuvos AT pirmininkui V. Landsbergiui atvykus į Mančesterį, jį pasitiko grupė tautiečių. Savo klube susirinko Mančesterio apylinkių lietuviai, laukdami V. Landsbergio pasirodymo. Vis tolydžio tolstanti svajonė, žlugus perversmui Maskvoje, netikėtai tapo tikrove — Lietuva tapo laisva. Daugelis lietuvių, anais laikais netekusių Tėvynės ir apsigyvenusių D. Britanijoje, tai buvo pirma proga pamatyti Lietuvos valstybės vadovą. Tik vienas kitas pamena, kad Lietuvoje trečiajame dešimtmetyje matė prezidentą.

Nepaisant informacijos trūkumo, klube susirinko apie 70 lietuvių. Buvo aišku, kad AT pirmininkas V. Landsbergis buvo pavargęs po ilgos dienos konservatorių konferencijoje Blackpoolyje ir daugelio kitų susitikimų, kur viename iš jų jam buvo įteikta International Freedom Foundation laisvės premija. Tačiau AT pirmininkas rado laiko gražiai papasakoti apie Lietuvos reikalus — taip, lyg būtų buvęs namie.

Savo kalboje vietiniams lietuviams ir jų vadovams V. Landsbergis paminėjo, kad svarstomas institutas, kuris palaikytų glaudžius ryšius su pasaulio lietuviams (panašaus į tą, kuris veikė tarpukaryje), įsteigimas. Jis skleistų žinias apie Lietuvą, atsakytų į klausimus (pvz., apie pilietybę), padėtų tiems, kurie nori verslininkauti su Lietuva.

Prieš daugelį metų Mančesteryje buvo Lietuvos konsulas, ir vietiniai lietuviai ima galvoti, ar nevertėtų vėl tokį įsteigti. Susitikimas spalio 8 d. daugeliui buvo vienintelė tokia proga gyvenime, kurią jie ilgai prisimins. Išvažiuodamas iš klubo

E. ŠEVARDNADŽE VADOVAUS DERYBOMS SU LIETUVA

Kaip pranešė ELTA, SSSR prezidentas M. Gorbačiovas patvirtino SSSR valstybinių delegacijų deryboms su Lietuvos Respublika, Estijos Respublika ir Latvijos Respublika vadovus.

Delegacijos deryboms su Lietuvos Respublika vadovu patvirtintas buvęs SSSR užsienio reikalų ministras E. Ševardnadzė, su Estijos Respublika — Sankt Peterburgo meras A. Sobčikas, su Latvijos Respublika — žinomas politinis veikėjas A. Jakovlevas. Jiems pavesta per savaitę pateikti pasiūlymus dėl delegacijų sudėties, derybų tvarkos ir jų turinio.

Visi vadovai yra Politinės-konsultacinės tarybos prie SSSR prezidento nariai. Kaip pranešė SSSR prezidento spaudos tarnyba, M. Gorbačiovo potvarkiu SSSR prezidento Politinės-konsultacinės tarybos nariais patvirtinti: SSSR valstybės saugumo komiteto pirmininkas V. Bakatinas, akademikas J. Velichovas, SSSR Mokslų Akademijos Rinkos instituto direktorius N. Petrakovas, Maskvos meras G. Popovas, SSSR Aukščiausiosios Tarybos mokslo ir technologijos komiteto pirmininkas J. Ryžovas, Sankt Peterburgo meras A. Sobčakas, buvęs SSSR užsienio reikalų ministras E. Ševardnadzė, A. Jakovlevas, ne kartą buvęs SSSR prezidento asmeniniu atstovu, bei SSSR valstybinės televizijos ir radijo kompanijos pirmininkas J. Jakovlevas.

(Nukelta į 4 psl.)

kiemo. V. Landsbergis atsisveikino: „Iki pasimatymo Lietuvoje!“ Gal kai kurie taip ir padarys.

Jonas Podvoiskis.

LIETUVA — UNESCO NARĖ

Liepos 7 d. Didžiosios Britanijos parlamento rūmuose Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pasirašė UNESCO konstituciją. Šiuo aktu Lietuvos Respublika formaliai įstojo į šią tarptautinę organizaciją. Iškilmingas Lietuvos Respublikos priėmimas į UNESCO įvyks šių metų spalio 15 d. Paryžiuje, kur vyks šios organizacijos generalinės asamblėjos sesija.

LIBL

SUTEIKTAS NEPAPRASTO AMBASADORIAUS RANGAS

Aukščiausioji Taryba iš Vilniaus pranešė Lietuvių informacijos centrui Niujorke, kad jos Prezidiumas spalio 2 d. suteikė Lietuvos Respublikos generaliniam konsuliui Niujorke Anicetui Simučui ir Lietuvos Respublikos ambasadoriui Jungtinėse Amerikos Valstijose Stasiui Lozoraičiui nepaprastojo ir įgaliojotojo ambasadoriaus rangą.

LIC

DIPLOMATINIAI RYŠIAI SU ŠIAURĖS KORĖJA

Lietuva ir Šiaurės Korėja užmezgė tarpusavio diplomatinis ryšius ambasadorių lygyje ir paskelbė bendrą pareiškimą, kuriuo įsipareigoja vystyti tarpusavio bendradarbiavimo santykius įvairiose gyvenimo srityse. Šiaurės Korėja, anksčiau buvusi artima Maskvos sąjungininkė, dabar drauge su Kinija, Vietnamu ir Laosu yra viena paskutiniųjų komunistinio režimo tebevaldomų pasaulio šalių.

VAT.R.

Olimpiadoje dalyvausime

Rugsėjo 18 d., trečiadienį, po 50 metų pertraukos Lietuva kartu su Latvija ir Estija vėl tapo lygiateisėmis Pasaulio olimpinės šeimos narėmis. Trys Baltijos šalys oficialiai pakviestos dalyvauti 1992 metų Albervilio žiemos ir Barselonos vasaros olimpinėse žaidynėse.

Atominės energijos agentūroje

Informacijos agentūra iš Vienos pranešė, kad rugsėjo 17 dieną Tarptautinės atominės energijos agentūros TATENA 35-oje generalinėje konferencijoje į agentūrą priimti nauji nariai — Lietuva, Latvija ir Estija. Tad nuo šiol TATENA priklauso 115 pasaulio valstybių.

Kalbininko komentaras

Žinomas lietuvių kalbos mokslininkas Vytautas Ambrazas pareiškė savo nuomonę dėl Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO), į kurią Lietuva buvo priimta tikruoju nariu, pavadinimo.

V. Ambrazas sako, kad pasaulinės organizacijos, anglų kalba vadinamos *United Nations*, tikslus lietuviškas atitikmuo yra *Jungtinės Tautos* (sutrumpintai JT). Taip ta tautų bendrija nuo seno vadinama užsienio lietuvių spaudoje ir kituose leidiniuose.

Tačiau sovietinės okupacijos metais Lietuvoje buvo vartojamas *Suvenytųjų Nacijų Organizacijos* (SNO) pavadinimas, neapdairiai išverstas iš rusų kalbos. Tai klaida. „Garbingą organizaciją, į kurią ką tik įstojome, turėtume vadinti Jungtinėmis Tautomis“ — sako mūsų kalbininkas.

Diplomatinis priėmimas

Rugsėjo 17 dieną Lietuvos pasiuntinybėje Maskvoje įvyko pirmasis Lietuvos, jau kaip visuotinai pripažintos valstybės, diplomatinis priėmimas. Atvykusius svečius priėmė Lietuvos atstovas Egidijus Bičkauskas ir jo žmona Jūratė.

Priėmimo dalyvavo 60 šalių diplomatai, tarp jų apie 20 ambasadorių, arba juos pavaduojančių asmenų, atstovaujančių Vokietijai, Japonijai, Islandijai, Lenkijai, Danijai. Atvyko ir TSRS užsienio reikalų ministro pavaduotojas J. Derebinas, perestroikos architektas A. Jakovlevas ir kiti.

Šiauliams — 200 metų

Rugsėjo 21 dieną Šiaulių miesto savivaldybėi sukako 200 metų. 1791 m. Šiaulių miestui savivaldos privilegiją ir naują herbą suteikė Lietuvos ir Lenkijos karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis. Sukakties proga įvyko iškilminga miesto Tarybos sesija, kuri patvirtino Šiaulių miesto herbą, vėliavą ir didįjį antspaudą. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo laikomos iškilmingos pamaldos.

Baltijos muitų sąjunga

Baltijos tarybos posėdyje Taline nuspręsta sukurti muitų sąjungą. Lietuvai, Latvijos ir Estijos ministrai pirmininkai numatė Baltijos muitų sąjungos kryptis. Jie taip pat susitarė dėl bendrų projektų — telekomunikacijos, autostrados per Baltijos respublikas, apsirūpinimo nafta, energetinės sistemos plėtojimo ir kt.

PIRMOJI LIETUVININKŲ BENDRIJOS IŠVYKA Į VOKIETIJĄ

Šiandieniniame pasaulyje įvykiai klostosi žymiai greičiau. Per keletą pastarųjų metų didelius pokyčius pajutome ir Lietuvoje. Atsirado galimybė burtis į įvairias organizacijas ir bendrijas, didesnės galimybės bendrauti su žmonėmis, gyvenančiais Vakaruose.

Lietuvinių Bendrija įsikūrė 1989 m. gegužės 27 d. pirmajame lietuvininkų — senųjų Klaipėdos krašto gyventojų lietuvių, o taip pat visų Mažosios Lietuvos mylėtojų — suvažiavime Klaipėdoje. Šiandien Klaipėdos krašte senųjų krašto gyventojų liko nedaug (tik lietuvininkų, tiek ir vokiečių). Likimas mūsų kraštui buvo negailestingas. Daug žmonių žuvo, buvo ištremti. Didelei daliai pavyko pasitraukti ir įsikurti Vakaruose. Klaipėdos krašto kultūros-visuomenės veikėjai M. Jankus, E. Simonaitis, V. Gaigalaitis, Vydūnas ir kiti paskutinius savo gyvenimo metus dirbo Vokietijoje, ten jie ir palaidoti. Jų testamentai reikalauja, Lietuvai tapus laisva, jų palaikus perkelti į Tėvynę. Lietuvinių Bendrija, gerbdama ir puoselėdama Klaipėdos krašto ir visos Mažosios Lietuvos kultūros ir visuomenės veikėjų atminimą, nebūdama abejinga savo krašto žmonių likimui, nutarė organizuoti ekskursiją-ekspediciją į Vokietiją. Iš anksto reikia pasakyti, kad Bendrijos planą buvo galima įgyvendinti tik įvairių mūsų parėmusių žmonių ir organizacijų dėka.

Iš Klaipėdos nuo Lietuvinių Bendrijos būstinės (Liepų 5-5) išvykome liepos 6 d. Ekspedicijos narius: G. Leorenšaitę — vairuotoją, R. Purvinaitę — metraštininkę, J. Šiaudvytienę (Aušraitę) — vertėją, A. Stubrą — fotožurnalistą, K. Morą — ev. par. kunigą, V. Gocentą, J. Labutytę, M. Kėkštaitį ir grupės vadovą V. Petrą šiltais palydėjo Bendrijos nariai bei televizija. Kelionė prasidėjo nuo jūros vartų. Baltijos jūra mus pasitiko rami. Birželio mėnesio dienos tiek Lietuvoje, tiek Vokietijoje pasitaikė vėsokos. Tolstantis Klaipėdos jūros krantas buvo beveik be žmonių. Keltas „Klaipėda“ mus, devynis ekspedicijos narius, ir mikroautobusą jau kitos dienos 12 val. nugabeno į Riūgeno salą. Jau Vokietiją! Visų nuotaika pakilo. Muitinės formalumai, priešingai negu Klaipėdoje, labai trumpi. Pirmas susitikimas su savais Rambin miestelyje pas Martiną ir Trūdę Ežinūs. Ilgai viešėti nebuvo laiko, nes iki vakaro dar turėjome pasiekti Lübecko miesto apylinkes. Pirmoji nakvynė — kurortiniame Sieksdorf miestelyje prie Baltijos jūros, gydytojų W.D. Diekmann namuose. Kitą dieną vykome į Flensburgą. Aplankėme M. Jankaus kapą (Mühlenfriedhof), ant kurio padėjome iš Lietuvos atvežtą vainiką, perrištą klaipėdiška trispalve. Tada malda, giesmė... Vakare vėl Sieksdorfe. Čia mus aplankė R. Schützler ir Erika Jakublik, kilusios iš Plikių parapijos.

Birželio 9-tą dieną važiuojame šiuo maršrutu: Rotenburg, Zwischenann, Ofen, Gerden. Padėjome vainiką ant Fritz ir Kästel Labuttis kapo. Viešėjome pas kunigę Tamarą Schmidt, o vakare jau pas Ievą Kestenus Gerden miestelyje. Kitą dieną mus priėmė Vokietijos-Lietuvos literatūrinės draugijos

pirmininkas Hans Masalskis ir draugijos nariai. Aplankėme J. Zauerveino muziejų ir Hanoverio miestą. Padėjome vainiką ant J. Zauerveino kapo. Nuosirdūs ir ilgi pokalbiai su I. Kestenus šeima, su M. Tydeks ir daugeliu kitų, buvusių Klaipėdos krašto gyventojų. Visa tai užrašė grupės metraštininkė R. Purvinaitė. Pokalbiai turi būti žinomi ir ateities kartoms.

Birželio 14 dieną kelias nuvedė į Detmoldą, kur palaidotas mums ir visai Lietuvai brangus Vydūnas. Prie jo kapo — giesmė, malda ir vainikas iš Lietuvos — tai viskas, ką mes galėjome duoti mūsų filosofui už jo meilę mūsų kraštui. Toliau pasukome Aacheno kryptimi. Pakeliui pas J. W. Schinkus sustojome pietums. Aachene mus pasitiko evangelikų studentų jaunimo organizacijos vadovas kunigas H. Aston. Tą patį vakarą susitikome su ev. jaunimo organizacijos nariais. Klausėmės studentų koncerto. Aacheno miestas yra netoli Belgijos-Olandijos sienos. Aplankėme trijų valstybių sienų kampą, senamiestį, muziejus. Atsisveikinome su Aachenu birželio 13 d. Mūsų mikroautobusus pasuko link Kėlno. Pulheime aplankėme Ilzė ir Joną Užpurvius. 1991 gruodžio 12 d. Jonui Užpurviui sukaks 100 metų. Iš anksto pasveikinome su jubiliejumi. Palinkėjome Jonui stiprybės ir geros sveikatos, padėkojome už darbą ir meilę savo kraštui. O vakare jau Wuppertalyje, Heinrich Kapschal šeimoje. Mus aplankė E. Rugullis ir Perkamai. Susipažinome su Krikščioniškos organizacijos jaunų žmonių kompleksu (CUJM). Buvome sužavėti žmonių rūpesčiu. Vakare jau G. ir H. Füllhase šeimoje. Jie abu kilę iš Žardės. Prieš karą šis kaimas buvo toli nuo miesto, o šiandien jų tėvų žemėje jau vyksta miesto statybos. Pakeliui į Stromberg užsukome į Mainzą, į S. Willuweit namus, o Strombergo miestelyje susitikome su Rūta Gaigalaitiene, prof. V. Gaigalaičio atminties saugotoja.

Birželio 17 d. vakare mūsų grupę Hüttenfelde pasitiko nuostabūs bičiuliai kun. Fr. Skėrys, M. Klumbys ir kiti. Kitą rytą ev. bažnyčioje įvyko pamaldos su vietiniais lietuviais. Vėliau aplankėme E. Simonaičio kapą, ant jo padėjome iš Lietuvos atvežtą ir klaipėdiška trispalve perrištą vainiką. Hüttenfelde visas viešnagės dienas mus nuosirdžiai globojo kun. Fr. Skėrys. Su juo nuvykome ir aplankėme prof. V. Gaigalaičio kapą. Vėliau globėjo kun. Fr. Skėrio dėka aplankėme Heidelbergo pilį ir susitikome su geru Lietuvos bičuliu Artūru Hermanu. Taip pat aplankėme Wormso miestą, katedrą ir M. Liuterio paminklą.

Su skaudančia širdimi išsiskyrėme su kun. Fr. Skėriu ir išvykome į Wittenbergą. Pakeliui sustojome Würzburge pas S. ir W. Purvinus. Žymų Liuterio miestą pasiekėme tik vakare. Birželio 19 d. rytas buvo šiltas ir šviesus. Aplankėme M. Liuterio vienuolyną, muziejų, M. Liuterio katedrą ir kapą. Mums pagelbėjo Wittembergo kunigas H. Hasse. Pagaliau vakare, po netrumpos kelionės, mūsų grupę pasiekė paskutinį maršruto tašką Vokietijoje — Rambin miestelį. Čia mus pasitiko M. Kėkštaitė, apsistojome pas savus M. ir T. Ežinūs.

Birželio 21 d. — sudie,

Vokietija! Mūsų kelionė baigta. Viskas nuostabiai pasisekė, buvo sklandu, nes mus lydėjo sėkmė ir žmonių gerumas.

Ši grupės išvyka, tai tik pradžia ir pirmoji pusė darbo, kurį ateityje turės atlikti Bendrija, padėdama visiems geriems ir savo kraštą mylintiems žmonėms.

Viktoras Petraitis
Grupės vadovas

SOS VAIKŲ KAIMŲ DRAUGIJA LIETUVOJE

Beglobių vaikų — našlaičių, pamestinukų — problema Lietuvoje yra tikrai sunki. Visiems yra aišku, kad vaikų bei kūdikių namų kolektyvinėse struktūrose — nors išvirsiniai jos kartais atrodo labai pavyzdingos — negali išaugti normalūs, pilnaverčiai žmonės. Ypač siaubinga padėtis yra v a d i n a m u o s e p s i c h o n e u r o l o g i n i u o s e internatuose, kur tarp psichinių bei nervinių ligonių yra patekę daug visai normalių vaikų. SOS vaikų kaimų draugija Lietuvoje imasi iniciatyvos sudaryti tarptautinę komisiją, kuri patikrintų visus tokių psichoneurologinių internatų gyventojus, atrinkdama tuos, kurie ten yra patekę per klaidą ar neapdairumą. Tokiems kaip tik ir būtų pirmiausia skiriami SOS vaikų kaimai, kuriuos kurti ryžtasi neseniai įsisteigusi Draugija.

Be užsienio lietuvių pagalbos šiuos užmojus realizuoti šiuo metu yra neįmanoma. Užtenka prisiminti, kad vidutinės dirbančiųjų algos dabar Lietuvoje yra apie 15 USA dolerių per mėnesį. Su tokiais pajamomis, net ir tikrai norėdami, jie negali būti labai dosnūs labdarai. Tad visų žvilgsniai ir šį kartą su viltimi krypta į užsienio, ypač į Amerikos, lietuvių. Atleiskite už akiplėšišką drąsą, bet argi būtų galima ramiai laukti, kol Lietuva ūkiškai sustiprės, ir dabartinę našlaičių kartą palikti jų skaudžiam likimui? Tai juk būtų ne tik antihumaniška, bet ir didžiai nuostolinga atgimstančiai Lietuvai.

Šis pereinamasis laikotarpis yra labai palankus tiems užsienio lietuviams, kurie norėtų savo santaupomis ką nors konkrečiau sukurti gimtajame krašte, ką nors tikrai vertingo padovanoti po sunkios priespaudos prisikeliančiai Tėvynei. Užsienio valiuta čia dabar yra labai reikalinga ir nepaprastai vertinama. Tokia dovana, pavyzdžiui, galėtų būti namelis našlaičių šeimai SOS vaikų kaime.

Už 7000 ar 8000 dolerių Jūs galėtumėte Lietuvoje pastatyti gražų patogų namą, kuriame apsigyventų dešimties našlaičių šeima. Namas būtų pavadintas Jūsų ar Jūsų artimųjų vardu, įamžinant Jūsų ar Jums brangių asmenų atminimą. Taip Jūs taptumėte Draugijos garbės nariu ir vaikų kaimo kūrėju, jo garbės piliečiu. Apsilankę Lietuvoje, būtumėte brangūs Draugijos ir vaikų kaimo svečiai, didžiosios lietuviškos ir tarptautinės vaikų šeimos narys.

Kiekviena, kad ir mažiausia, Jūsų auka šiam tikslui bus įamžinta Lietuvoje besikuriančių SOS vaikų kaimų istorijoje.

Būtumėte labai dėkingi, jei atsirastų tautiečių, kurie ryžtųsi organizuoti SOS vaikų kaimų rėmėjų būrelius.

Draugija turi dolerinę sąskaitą

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

„A MON SAKAA?“

Prieš du metus Lietuvoje susikūrė Žemaičių kultūros draugija. Jos centras — Telšiuose („Alkos“ muziejuje). Draugijos pirmininkas — telšiškis Stanislovas Kasparavičius. Šiomet, gegužės mėnesį, įvyko pirmasis draugijos suvažiavimas. Jame ir buvo nutarta pradėti leisti pirmąjį Lietuvoje žemaitišką laikraštį. Bandomąjį jo numerį suvažiavimo išvakarėse buvo išleidę Palangos žemaičiai. Jiems šį darbą ir toliau patikėta dirbti. Pavadiname savo laikraštuką neįprastai — „A mon sakaa?“ (Ar man sakai?). Malonu, kad apie jį jau ir užsienyje gyvenantys lietuviai žino. Laukiame visų, kas jį nori užsiprenumeruoti, skaityti, laiškų. Mūsų redakcija valiutinės sąskaitos Lietuvos banke dar neatidarė. Tai padaryti planuojame artimiausiais mėnesiais, kai tokias operacijas pradės atlikti Lietuvos banko Palangos skyrius. Tada paskelbsime sąskaitos numerį ir galėsime oficialiai atsilyginti už paslaugas. Na, o kol kas kviečiame visus užsienyje gyvenančius žemaičius susidomėti mūsų laikraščiu, skaityti jį ir remti jo leidimą.

Rugsėjo 11 dieną Palangoje įvyko Žemaitijos žurnalistų, „A mon sakaa?“ laikraščio leidėjų, bendradarbių susitikimas. Kalbininkas Juozas Paberžė visus dar kartą supažindino su žemaitiškos rašybos pagrindais. Buvo aptarti tolesni „A mon sakaa?“ leidybos, platinimo, prenumeratos reikalai. Žurnalistai diskutavo dėl dabartinės situacijos Lietuvos žurnalistikoje, tarėsi dėl galimybių suvienyti Žemaitijos žurnalistų pajėgas stiprinant Žemaičių kultūros draugijos veiklą, tiriant šio krašto istoriją ir kultūrą.

Norėtume sulaukti pagalbos ir iš Jūsų. Laukiame informacijos apie užsienyje gyvenančių lietuvių (gerai būtų, kad atskirai apie žemaičių) veiklą, gyvenimą. Nemažai tokios informacijos tikimės perskaityti Jūsų laikrastyje. Su malonumu sutinkame keistis laikraščiais. Laukiame naujų numerių. Savo taip pat atsisiųsime.

Danutė Mukienė,
„A mon sakaa?“ redaktorė

PADEKA

Širdingiausiai dėkojame Pagalbos fondui Lietuvos vaikams prie Šventojo Kazimiero bažnyčios Londone už 54 poras batelių, padovanotų vaikams našlaičiams.

Danutė Putrimienė,
Vilniaus I-ųjų Vaikų
namų direktorė

Vatikane. Čekius galima siųsti Draugijos atstovo Romoje mons. Antano Jonušo adresu, pažymint, kad auka yra skiriama SOS vaikų kaimams Lietuvoje: Rev. Mons. A. Jonušas, SOS vaikų kaimai Lietuvoje 10R 051 3 01645, Via Casalmonferrato 20, 00182 Roma, Italy.

Apie SOS vaikų kaimų Lietuvoje ir jų rėmėjų veiklą nuolat informuosime spaudoje ir Draugijos biuleteniuse.

Su nuosirdžiu dėkingumu ir Dievo palaimos linkėjimais,

kun. V. Kazlauskas

GARSINA LIETUVĄ

Pasaulinio garso žurnalas „Reader's Digest“ spalio mėnesio laidoje net per penkis puslapius atspausdino žurnalisto David Satter straipsnį, iliustruotą dviem spalvotom nuotraukom apie š.m. sausio 13 įvykius Vilniuje prie televizijos bokšto, kur po sovietiniu tanku buvo sutraiškyta Loretą Apanavičiūtę. Straipsnis pavadintas „Lithuanian League of Defiance“. Jame rašoma, kad maža Baltijos valstybė savo kovoje dėl nepriklausomybės parodė nepaprastą jos žmonių drąsą. Be Loretos jis pristato kitus laisvės kovotojų pavyzdžius: kun. Joną Borutą, aktyvistus Rolandą Meiliūną ir Liudviką Simutį.

Žurnalas „Reader's Digest“ leidžiamas 16 kalbų 28 milijonų tiražu.

K. Vilkonis, Anglija

KRAUJO DONORYSTĖS PROBLEMOS LIETUVOJE

Respublikiniame kraujo centre per metus iš donorų paimama apie 18 tūkstančių litrų kraujo, tai yra atliekama daugiau negu 50 tūkstančių kraujo ėmimo procedūrų. Didžiąją dalį kraujo iš venos surenkame į stiklinius buteliukus, nes neturime tam tikslui skirtų specialių plastikinių maišų — hemokonų. Dėl to kenčia paruošto kraujo kokybė ir tai nėra gerai donorams, duodantiems plazmą.

Plazmos atskyrimui nuo raudonųjų kraujo kūnelių naudojame sovietines arba buvusios sovietinės sandraugos šalyse pagamintas centrifugas su šaldymo įranga. Šios centrifugos yra techniškai ir moraliai pasenusios, jų techninė būklė apgailėtina, todėl mes labai džiaugiamės ir esame dėkingi Anglijos lietuvių bendruomenei. „Lithuanian Relief“ už mūsų centrui padovanotą Šveicarijos firmos „Bekman“ centrifugą. Su ja mes iš dalies galėsime pagerinti plazmos paruošimo ir iš kraujo gaminamų vaistų technologiją ir sąlygas, o tokių vaistų gaminame daugiau negu 20 rūšių.

Šiuo metu mums trūksta hemokonų kraujo priėmimui ir centrifugų su šaldymo įranga. Neturėdami užsienio valiutos, šių problemų patys mes išspręsti negalime, esame priversti naudoti primityvius įrengimus, kraują imti į stiklinius buteliukus — kas verta būti tik muziejiniu eksponatu.

L. Varnas, respublikinio
kraujo centro direktorius

LIETUVOS RESPUBLIKOS RAUDONOJO KRYŽIAUS ATSTOVAI ANGLIJOJE

Lietuvos Respublikos raudonąjį kryžių Anglijoje nuo 1991 m. rugsėjo 13 d. prašau atstovauti šiuos asmenis: Steponą Nenortą, Balį Butrimą, Jarą Alkį, Vladą Dargį, Petrą Bulaitį. Tikimės, kad šie išvardinti gerbiami ponai supras atsikuriančios Lietuvos laikinus sunkumus ir ras bendrą kalbą su Anglijoje gyvenančiais lietuviais, sprendžiant gailestingumo ir humaniškojo problemas.

J. Šapoka, Lietuvos raudonojo
kryžiaus komiteto pirmininkas

PADEKA

Gerasis Dievas padėjo mūsų gražiai tėvynei po 51 vargo metų atgauti nepriklausomybę. Dėkingas Jums už malonų laikraštį.

B. Drevinskas, Škotija

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Lietuvos Respublikos AT pirmininką Vytautą Landsbergį spalio 8 d. Londone pasitiko Konservatorių partijos vicepirmininkas Sir G. Pattie MP ir Lietuvos pasiuntinybės Londone Charge d'Affaires V. Balickas.

Nuotraukoje iš kairės sėdi: deputatė L. Andrikienė, AT pirmininkas V. Landsbergis, Charge d'Affaires V. Balickas, užsienio reikalų ministro pavaduotojas V. Katkus. Antroje eilėje: DBLS pirmininkas E. Šova, P. Tričys, LNB pirmininkas K. Tamošiūnas, Lietuvos informacijos biuro Londone vadovas K. Stankevičius, AT pirmininko padėjėjas D. Šilas.

Lietuvos raudonajam kryžiui perduodama D. Britanijos lietuvių dovana — firmos „Bekman“ centrifuga. Pirmas iš kairės — Lietuvos raudonojo kryžiaus pirmininkas J. Šapoka, trečias — LRK „Lithuanian Relief“ atstovas B. Butrimas, penktas — dr. L. Varnas.

GRAŽI DOVANA KIEKVIENAM!

„Europos Lietuvio“ 1992 m. sieninis kasdien nuplėšiamas kalendorius yra graži dovana bet kur gyvenančiam lietuviui.

Prie kartoninės plokštės prisegtuose 345 lapeliuose prirašyti tūkstančiai lietuviškų žodžių apie mokslą, literatūrą, liuanistiką ir šiaip įdomumus sudaro malonų pasiskaitymą.

Ryškiais skaičiais sužymėtos dienos yra aiškios jaunam ir neklaidingos senesniui. Nepamirštos lietuviškos tautinės ir religinės šventės ir šventųjų bei tautiniai vardai.

Užsisakykite kalendorių dabar, kad galėtumėte jį Jums pasiųsti laiku, prieš Kalėdas.

Sieninio kalendoriaus kaina £7.50 su persiuntimu. Nidos Knygų Klubui nariams ir „Europos Lietuvio“ skaitytojams papigintai — £6.50. Užsisakyti galima: „EL“ Administracija, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

1992 m. sieninį kalendorių redagavo Natalija Gedvilaitė, atspausdintas Vilniuje.

V. LANDSBERGIO VIZITAS DIDŽIOJOJE BRITANIJOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

bendradarbiavimo su ja galimybėmis.

Grįžus į parlamento rūmus įvyko keletas pasikalbėjimų su Valijos, Škotijos ir kitais parlamentarais bei parlamento Baltijos draugų grupe (All Party Friends of the Baltic States, House of Commons).

Po to AT pirmininkas nuvyko į Heathrow diskusijoms su prekybininkais iš JAV ir į aerouostą, iš kur jis išskrido į Mančesterį. Mančesteryje svečius pasitiko vietiniai lietuviai, atsinešę gėlių ir trispalvę. Ilga diena užsibaigė vakariene su konservatorių partijos vadovais Sir Geoffrey Pattie, Sir George ir ponija Gardiner bei dr. Julian Lewis.

Kitą dieną (spalio 8 d., antradienį) buvo surengti pusryčiai su vienos JAV naftos bendrovės direktoriais, kurie domėjosi naftos rafinavimu ir degalų tiekimu Lietuvoje. Po to delegacija nuvažiavo į Blackpool, kur AT pirmininkas surengė spaudos konferenciją grupei TV spaudos žurnalistų. Interviu žurnalistams tęsėsi net ir pietų metu.

Tuoju po to buvo surengtas IFF susirinkimas, kuriame V. Landsbergis perskaitė paskaitą. Didelė Clifton viešbučio salė (500 vietų) buvo pilnutėlė. Dar kita tiek negalėjo pakliūti ir stovėjo už durų. Savo gražia anglų kalba pasakiojo kalboje AT pirmininkas apibūdino dabartinę padėtį Lietuvoje, įspėjo, kad nepasisekęs pučas gali būti nepaskutinis, ir „pabrėžė, jog sovietų kariuomenė turėtų kuo greičiau pasitraukti iš Lietuvos teritorijos. Jei ji sugebėjo okupuoti Pabaltijį per porą dienų, galėtų greitai ir išsikraustyti. Lietuva, Latvija ir Estija reikalauja, kad sovietų garnizonai bent iš sostinių pasitrauktų iki gruodžio mėnesio. Kalba sukėlė didelį susidomėjimą ir daug klausimų. (V. Landsbergio kalbos IFF renginyje tekstas buvo atspausdintas „EL“ Nr. 38 — red. past.)

Po paskaitos V. Landsbergis privačiai susitiko su D. Britanijos ministru pirmininku John Major. Po to AT pirmininkas buvo pristatytas konservatorių partijos konferencijai Winter Gardens salėje, kur jis buvo sutiktas audringais plojimais, visiems dalyviams atsistojant. AT pirmininkas susirinkusius pasveikino trumpa kalba, kuri buvo labai gerai įvertinta. Po to jis klausėsi debatų užsienio politikos klausimais.

Konferencijos sesijai pasibaigus, V. Landsbergis privačiai susitiko su britų užsienio reikalų ministru Douglas Hurd. Vėliau įvyko susitikimas su tautiečiais Mančesterio lietuvių klube, kuriame dalyvavo didelis lietuvių būrys. Jaukios vaišės prie vietinių ponių paruošto stalo bus tikriausiai daug geriau aprašytos Mančesterio korespondentų.

Po trumpos nakties viešbutyje, British Airways lėktuvas nuskraidino svečius į Londoną, o iš ten kelias vedė per Maskvą atgal į Vilnių.

Malonu, kad, nepaisant sudėtingos dienotvarkės, AT pirmininkas be oficialių susitikimų rado laiko ir D. Britanijos lietuviams. Ačiū jam už tai!

Povilas Tričys

ITALIJOJE

VICEMERO INTERVIU

Italijos socialistų partijos dienraštis daug pasakančia antrašte „Lietuva atvira Vakarams“ išspausdino interviu su Romoje besilankančiu Vilniaus vicemeru Vidu Kamaičiu. Pokalbyje su korespondente Patrizia Parnisari V. Kamaitis pasakė, jog dabar, Pabaltijo šalims atgavus nepriklausomybę, tapo galima, kad Lietuva, Latvija ir Estija kartu su Suomija, Švedija, Danija, Vokietija bei Lenkija atkurs istorinius tarpusavio ryšius. „Tam, žinoma, reikia laiko, nes savarankiškumą atgavome tik neseniai. Tai bus grįžimas prie senųjų struktūrų, kurias sugriovė sovietų okupacija. Atgavusi nepriklausomybę, mūsų šalis atgaivina ir senąsias organizacijas bei tradicijas, o nauja mūsų padėtis atves prie ankstesnių ryšių atkūrimo.“

Atsakydamas į klausimą dėl lenkų mažumos Lietuvoje, Vilniaus vicemerai paaiškino, jog iš tiesų esama tam tikrų sunkumų, tačiau jų vis mažėja. „Lenkų mažumos problema nėra tarptautinės svarbos klausimas, kurį reiktų nagrinėti Lietuvos ir Lenkijos santykių požiūriu. Būta kai kurių lyderių, reikalavusių ypatingų teisių lenkų mažumai, ypač prieš valstybės perversmą. Kai kurie iš jų netgi buvo nusistatę prieš Lietuvos nepriklausomybę, manė, kad Lietuva turėjusi likti Sovietų Sąjungoje. Pagaliau pažymėtina, kad lietuvių ir lenkų santykiai niekada nebuvo labai blogi, didelių prieštaravimų niekada nebūta, o esantys

nežymūs nesutarimai veikiai visiškai išnyks.

Na, o sulietuvinimas lenkams visai negresia. Jie turi savo mokyklas, kalba savąja kalba ir gali visiškai išlaikyti tautinę savimonę ir tradicijas. Taigi, visiškai netikiu galimybe sulietuvinti lenkus, — pasakė Vilniaus vicemerai V. Kamaitis.

„Grįžimas į Jungtinių Tautų Organizaciją, — tęsė jis, „Lietuvai yra ypatingai svarbus. Tai rodo, kad esame laikomi lygiaverčiais kitoms Europos šalims, tuo pačiu gavome teisę į nepriklausomą gyvenimą. Dar svarbu yra tai, kad dabar galėsime realiai įgyvendinti žmogaus teises.“

Paklaustas apie Lietuvos ekonomikos išsilaivinimo nuo Sovietų Sąjungos galimybes, Vidas Kamaitis pažymėjo, jog Lietuvos ūkis yra geresnėje padėtyje, negu buvusios SSSR respublikos. „Todėl tikimės žymios pažangos labai trumpu laiku. Tai pasieksime daugiausia privatizuodami įmones: pradedant nuo mažų, vėliau pereinant prie didesnių ir pačių didžiausių. Be to, kuriamos bendros įmonės su užsieniu. Nors trūksta technologinių įrengimų, Europos šalių lygi pasieksime, bet tai bus įmanoma padedant ne tik Europos, bet ir viso Vakarų pasaulio šalims, — baigė savo interviu Vilniaus vicemerai Vidas Kamaitis.

Kartu su juo Italijoje taip pat lankėsi Kauno Meras Vilmas Čiurinskas ir firmos „Litita“ direktorius Rimantas Menčinskas.

VAT.R.

VOKIETIJOJE

PRISIMINTA PRAEITIS

„Keičiasi margi pasaulio rūbai: silpnas keliiasi, stipruolis griūna.“ Šiais poeto Maironio žodžiais savo paskaitą rugsėjo mėnesio 18 d. Eichstaetto aukštesnėje liaudies mokykloje (Volkshochschule) pradėjo dr. Kajetonas Čeginskas. Jos tema — „Lietuva, Pabaltijys ir Europa“ — buvo kiek prasilenkusi su esama padėtimi, kadangi Lietuva jau buvo pripažinta daugelio valstybių ir priimta į JT tarpą.“

Tokiais sakiniiais rugsėjo 20 d. „Eichstaetter Kurier“ pradeda gana ilgą straipsnį, pažymėdamas, kad diskusijose taip pat dalyvavo dr. A. Bammesberger, palygindamas lietuvių kalbą su indogermanų ir pateikdamas daug pavyzdžių. Be to, apie Lietuvą dar kalbėjo Vilniaus universiteto anglistikos profesorius Albertas Steponavičius, kartu su dr. K. Čeginsku primindamas praeitį ir šiandienines Lietuvos problemas, jai atsiskyrus nuo Sovietų Sąjungos. Abiejų lietuvių nuomonė tokia: didele kliūtimi į nepriklausomybės pripažinimą buvo JAV susižavėjimas M.Gorbačiovo perestroika. Prof. A. Steponavičius pareiškė, kad lietuvių M. Gorbačiovu niekada nepasitikėjo. Tiesa, jis norėjo pakeisti Sovietų Sąjungą, tačiau norėjo ir toliau palikti ją egzistuojant.

Nedidelio krašto (kodėl mes Lietuvą visuomet vadiname maža valstybe? Juk už mus Europoje yra dar mažesnių! — K.B.) silpna pramoninė bei ūkinė struktūra gali būti pastatyta ant tvirtų kojų tik su Vakarų pasaulio parama. Sovietai Lietuvoje paliko sunkų social-ekonominį palikimą. Tas pastebima, pavyzdžiui, sveikatos

apsaugos srityje, tautiniuose santykiuose.

Prof. A. Steponavičius ir dr. K. Čeginskas yra įsitikinę, kad Sovietų Sąjunga ir ateityje Pabaltijo valstybėms pakiš nemažai akmenų jų laisvės kelyje. Dr. K. Čeginskas klausytojams priminė, kad dėl Antrojo pasaulinio karo apie 100 tūkstančių lietuvių apleido savo tėvynę, kurių apie 70 tūkst. pasiekė Vakarų pasaulio šalis, tarp jų ir Vokietiją.

Amerikiečiai lietuviams parūpino patalpas Eichstaetto-Rebendorfo vienuolyne. Čia buvo įsteigtos mokyklos, o vienuolyne bažnyčioje įmūryta paminklinė lenta dar ir šiandieną primena apie čia gyvenusius lietuvius.

Ir K. Čeginskas gyveno Eichstaette kartu su 130 studentų. Jis niekuomet neužmirš geraširdžių vysk. M. Rackl ir dr. Stiegler, svetingai priėmusių lietuvius tais sunkiais karo metais. Nelengvai gyveno seminaristai, dažnai prausykoje rasdami užšalusį vandenį, miegodami šaltose patalpose. Dalis jų su prelatu Ladu Šulaba persikėlė į Romą, kur įsteigė lietuvišką kolegiją-seminariją.

Dienraštis kiek plačiau sustoja ties dr. K. Čeginsku, paklausdamas, ar jis norėtų persikelti į Lietuvą. „Be jokių abejonių, persikėlimas būtų labai sunkus, — sako dr. K. Čeginskas. Beveik dvi kartos skiria mane nuo gimtinės. Jauniausią brolių palikau 8 metų. Šiandieną jis yra senas vyras (ne senas — tik 55 metų! — K.B.).“

K. Baronas

„EL“ REDAKCIJOS
IR LIETUVIŲ NAMŲ
TEL. NR. (071) 727 2470

EUROPOS LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė Londone.

Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje — 20 svarų;

Vokietijoje — 77 DM. Visur kitur — 25 sv. (oro paštu).

Vienoje skiltyje įdėto skelbimo kaina 10 sv. už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštį kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KAS?KUR?KADA?

Spalio 18-22 d. — Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas Romuvoje, Hüttenfelde.

Spalio 19 d. — Boltono lietuvių metiniai šokiai.

Spalio 26 d. — DBLS Tarybos suvažiavimas Wolverhamptone.

Lapkričio 2 d. — LSS Europos Rajono Vadijos posėdis Mančesteryje.

Lapkričio 22-24 d. — Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Romuvoje, Hüttenfelde.

AUKOS SPAUDAI

R.I. Kwedaras — 12.50 sv.

O. Pocienė — 20 DM.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

VAIKŲ FONDAS

British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania

Praėjusią savaitę Fondo vadovybė gavo šias aukas: 100 svarų per Gailiutę Kinkienę perdavė Frances ir Lies Frost iš Colchesterio; 10 sv. — A. Biliūnas iš Stroud. Nuoširdus ačiū šiems ir kitiems aukotojams už paramą Lietuvos vaikams.

Aukas siųsti: British Lithuanian Relief Fund For Children In Lithuania, 21 The Oval, London E2 9DT.

„PASAULIO LIETUVIS“

Šis žurnalas atspindi lietuvių bendruomenės gyvenimą, jame rasite žinių iš visų pasaulio lietuvių bendruomenių, pasklidusių keturiuose kontinentuose. Šiame žurnale mes visi susijungiamės į vieną. Jo kaina — 15 dolerių (arba 9 svarai). „Pasaulio lietuvių“ užsisakyti Jums padės S. Kasparas, 21 The Oval, London E2 9DT.

„TRIMITAS“

Nuo 1992 metų sausio mėnesio Šaulių Sąjungos žurnalas „Trimitas“ bus leidžiamas kartą per mėnesį. Jo kaina užsienio skaitytojams — 25 JAV doleriai, arba 15 Anglijos svarų. Anglijoje galima užsisakyti per „Trimito“ atstovą S. Kasparą: 32 Mace Street, London E2 ORF.

PAMALDOS

Nottingham — spalio 20 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — spalio 20 d., 14 val., Bridgegate.

Wolverhamptone — spalio 20 d., 16.30 val., Šv. Petre ir Pauliujė.

Nottingham — spalio 27 d., 11.15 val., Židinyje.

Coventryje — spalio 27 d., 14 val., Šv. Elžbietojė.

Leamington Spa — spalio 27 d., 16.30 val., Šv. Petre.

WOLVERHAMPTONE

DBLS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų DBLS Tarybos bendras suvažiavimas įvyks 1991 m. spalio 26 d., šeštadienį, 13 val. Ukrainiečių klube, Merridale Street West, Wolverhampton. Po suvažiavimo dalyviams 18 val. bus suruošta vakarienė. Kviečiami visi Tarybai priklausantių organizacijų, vienetų ir DBLS skyrių atstovai.

Pagrindinė suvažiavimo tema: Didžiosios Britanijos lietuviškos visuomenės gyvenimas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę — nauji tikslai, naujos perspektyvos. Norintys suvažiavimui pasiūlyti rezoliucijų projektus prašomi iš anksto pateikti projektų tekstus Tarybos pirmininkui: K. Baublys, 7 Somerfield Road, London N4 2JN. Tel.: 071 359 3141.

STOKE-ON-TRENT

MIRĖ A. PETRONIS

Rugsėjo 29 d. po sunkios ligos namuose, sulaukęs 68 metų amžiaus, mirė Antanas Petronis. Jis buvo palaidotas Newcastle kapinėse. Velioniui šv. Mišias St. Wulstanto bažnyčioje atnašavo kun. Carragan ir kun. S. Matulis MIC. Gražų pamokslą pasakė kun. Carragan — jis prisiminė, kaip lankė ligonį, kaip matė šeimos narių — žmonos Iris ir sesutės Adelės — pasiaukojimą, slaugant ir prižiūrint ligonį. Pamaldose dalyvavo daugiau nei šimtas žmonių, į kapines suvažiavo 24 mašinos. Prie kapo su velioniu lietuviškai ir angliškai atsisveikino kun. S. Matulis. Tarp daugelio gražių vainikų prie kapo buvo padėtas ir Stoke-on-Trent skyriaus vainikas su trispalviais kaspinais.

Antanas buvo visų stokiečių mėgiamas, draugiškas lietuvis, patriotas, skyriaus valdybos narys, spaudos rėmėjas. Nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Iris ir visą šeimą — taip pat ir Seinuose likusias tris seseris ir brolių.

Mielas Antanai, ilsėkis ramybėje.

B.P.

SODYBOJE

TAUTOS ŠVENTĖ

Lapkričio 23 d. DBLS Sodybos skyrius ruošia Tautos šventę ir Kariuomenės šventę. Iškilmės vyks Didžiojoje Sodybos salėje. Pradžią 15 val. Šokiams — disko muzika. Taip pat bus turtinga loterija. Veiks bufetas.

Visus narius ir svečius kviečiame šventėje gausiai dalyvauti.

Sodybos skyriaus valdyba

MANCHESTERYJE

VADIJOS POSEDIS

LSS Europos Rajono Vadijos posėdis įvyks lapkričio 2 d., šeštadienį, 13 val. Mančesteryje lietuvių klube, 121 Middleton Rd., Manchester 8.

Kviečiu visus skautininkus, skautininkes ir vadovus posėdyje dalyvauti. Norintieji klube pernaktoti atsiveža savo miegmaišius. Apie dalyvavimą prašau pranešti Rajono vadui ar vadeivoms. Asmeninių pakvietimų nesišime.

Iki pasimatymo posėdyje.

Budžiu!

Jaras Alkis, Rajono Vadas

RAMOVENŲ SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 28 d. ramovėnų valdyba MLS klube sušaukė narių susirinkimą, kad pasitartų, kaip padėti atsikuriančiai Lietuvai. Susirinkimą atidarė LKVS „Ramovės“ Mančesteryje skyriaus pirmininkas K. Murauskas ir paaiškino, kokių tikslų susirinkimas buvo sušauktas. Tylos minute buvo pagerbti mirę ramovėnai ir kariai, kurie nesulaukė Lietuvos laisvės.

Išdininkas A. Vigelskas informavo apie skyriaus išdostovį, kuris nėra blogas. Susirinkimas nutarė pusę išde turimų pinigų skirti Lietuvos krašto apsaugos departamentui. Be to, tuo tikslu surengta pinigų rinkliava — padaryta gera pradžia!

Susirinkimą uždarė pirmininkas. Visi sugiedojo Lietuvos himną.

A. Podvoiskis

DERBY

SKYRIAUS VALDYBOJE

Tautos šventės minėjimo proga š.m. rugsėjo mėn. 8 d. Skyriaus valdyba pasiuntė sveikinimą Lietuvos AT pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir visai Lietuvos Vyriausybei.

Savo posėdyje š.m. spalio 6 d. Skyriaus valdyba nutarė surengti Kariuomenės šventės minėjimą š.m. lapkričio 24 d.

Po sunkios ligos š.m. rugsėjo 15 d. mirė ilgametis skyriaus narys a.a. Mykolas Šeiva, gimęs 1924 m. Kaune.

J.L.

VATIKANO RADIJOS LIETUVIŠKOS PROGRAMOS

Nuo sekmadienio, rugsėjo 29 dienos, Europoje pasibaigus dekretiniam vasaros laikui, visos mūsų radijo laidos bus girdimos tuo pačiu laiku, kaip dabar. Tik nežymiai pasikeis mūsų laidos naudojamos bangos ir dažniai: vietoje 31 metro ilgio bangos ir 9.755 kilohercų dažnio bus naudojama 49 metrų ilgio banga ir 6.185 kilohercų dažnis. Kita — 41 metro ilgio — banga ir 7.365 kilohercų dažnis liks nepakeisti. Taigi, nuo rugsėjo 29 dienos mūsų vakarinės laidos ir jų pakartojimas kitos dienos rytą bus transliuojamos 41 ir 49 metrų ilgio bangomis arba 6.185 ir 7.365 kilohercų dažniu. Laidų laikas nepasikeis — vakarais 20 val. 50 min., rytais — 7 val. Lietuvos laiku.

VAT.R.

E. ŠEVARDNADŽĖ VADOVAUS DERYBOMS SU LIETUVA

(Atkelta iš 1 psl.)

Sovietų Sąjungos derybose su Estija, Latvija ir Lietuva turės būti sprendžiamos įvairios sudėtingos problemos, iškilusios po Pabaltijo valstybių atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos, — pirmiausia ekonominio ir karinio pobūdžio. Kaip pastebi apžvalgininkai, opiausias sprendimo laukiantis klausimas — tai sovietų ginkluotųjų pajėgų išvedimas iš Pabaltijo valstybių teritorijos. Pabaltijyje tebėra daugiau negu 100 tūkstančių sovietų kariškių. Vatikano radijo pranešimu, Vytautas Landsbergis rugsėjo 25 d. pakartojo, jog Lietuva laukia, kad sovietai per kelis mėnesius išvestų iš Lietuvos teritorijos visas savo ginkluotąsias pajėgas, ir pažymėjo, jog sovietų pasiūlymas atitraukti kariuomenę nuo 1994 metų pradžios yra nerealistiškas. Derybose su sovietais, pasakė V. Landsbergis, svarstysime kariuomenės atitraukimo procedūros klausimus. Kiti derybų objektai bus rusų mažumos teisių Lietuvoje apsaugojimas, prekybinis bendradarbiavimas, Maskvos reikalavimas, kad Lietuva garantuotų laisvą priėjimą prie Kaliningrado srities.

Kaip „Lietuvos rytui“ pranešė E. Ševardnadzės spaudos atstovas T. Stepanovas, E. Ševardnadzė paskirtas vadovauti derybų su Lietuvos Respublika delegacijai pageidaujant Lietuvos vadovams.

E. Ševardnadzė gimė 1928 m. sausio 25 d. Gruzijos Mamati kaime. 1959 metais baigė Kutaisio pedagoginį institutą. 1965 metais jis buvo paskirtas Gruzijos SSR viešosios tvarkos apsaugos ministru, o po trejų metų tapo vidaus reikalų ministru. 1972

metais išrenkamas Gruzijos komunistų partijos CK pirmuoju sekretoriumi.

1985 metais E. Ševardnadzė pasiūloma tapti SSSR užsienio reikalų ministru N. Ryžkovo kabinete. E. Ševardnadzės atsistatydinimas iš užsienio reikalų ministro pareigų ketvirtajame SSSR liaudies deputatų suvažiavime buvo pirmas įspėjimas apie gresiantį karinį pučą Sovietų Sąjungoje.

E. Ševardnadzė vedęs. Jo žmona Nanuli — žurnalistė, iki vedybų dirbusi moterų žurnale. Turi du vaikus. Duktė Manana dirbo Gruzijos televizijos ir radijo komitete, o sūnus Paata — Tbilisio universiteto bendradarbis, filologijos mokslų kandidatas.

Sovietinės užsienio politikos asociacijos prezidentas, buvęs SSSR užsienio reikalų ministras E. Ševardnadzė gerai įvertino prezidento M. Gorbačiovo pasiūlymą vadovauti sovietinei delegacijai derybose su Lietuvos Respublika. Jis pažymėjo, praneša ELTA, kad šių derybų tikslas — „išspręsti kompleksą klausimų, susijusių su Lietuvos nepriklausomybės siekiais“.

„Tai ne tik milžiniška atsakomybė, bet ir didelė garbė“, — pažymėjo E. Ševardnadzė. „Vertinant šalies ir pasaulio įvykius, aš šią misiją pavadinau istorine, kuri sutampa su mano įsitikinimais, naujojo mąstymo principais, tarp kurių laisvės pasirinkimą aš visuomet vertinau ir vertinu kaip pagrindinį“, — reziumavo sovietinės delegacijos derybose su Lietuvos Respublika vadovas Eduardas Ševardnadzė.

PASAULYJE

Ar bus teisiami žudikai?

1940 metais prie Katynės miško buvo nužudyta 15 000 lenkų karo belaisvių. Sovietai apkaltino nacių, bet vėliau M. Gorbačiovas prisipažino, kad tai buvo stalinistinių žudikų darbas. Kaip praneša lordas Bethel, britų narys Europos parlamente, dabar ruošiamasi nusikaltėlius patraukti į teismą. Kol kas surasti tik du kaltinamieji: generolas Soprunenko, 83 metų amžiaus, kuris kaltinamas pasirašius įsaką dėl belaisvių sušaudymo, ir NKVD karininkas Tokarev, 89 metų amžiaus, tuo metu buvęs Kalinin vietovėje, kur buvo sušaudyta apie 6000 lenkų belaisvių. Jei toks teismas įvyktų, tai būtų pirmas kartas, kada teisiami stalininiai nusikaltimai, o Stalinas tokiu būdu būtų sulygintas su Hitleriu. O kada bus teisiami kaltinamieji už trėmimus, žudynes ir kitokius nusikaltimus Baltijos valstybėse?

Izraelio pozicija

Neseniai Izraelio premjero Šamiro pareiškimas sukėlė nemažai rūpesčio ir sumišimo. Šį mėnesį turėtų įvykti JAV ir Sovietų Sąjungos globojama žydų-arabų konferencija, kurios sušaukimui labai daug pasitarnavo JAV valstybės sekretorius James Baker, aplankęs regiono valstybes. Atrodo, jam vėl teks važiuoti, nes Izraelio premjeras Šamir pareiškė, kad nesikalbės su PLO ir kad nediskutuos dėl Jeruzalės ateities.

Europos parama sovietams

Europos bendruomenė sutiko duoti 1.4 milijardo svarų paskolą Sovietų Sąjungai maisto produktams ir vaistams pirkti. Bet Europos bendruomenė iškelė sąlygą, kad dalį prekių sovietai pirktų Rytų Europoje: Lenkijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje. Tai padaryta, norint padėti Rytų Europos valstybėms gauti valiutos, bet tuo pačiu metu, neįsileidžiant jų maisto produktų į bendrijos rinką, nes kai kurios šalys (ypač Prancūzijos ūkininkai) bijo konkurencijos. Liko neatsakytas tik vienas klausimas — ar sovietai pajėgs grąžinti paskolą, juo labiau, kai ten nebėra autoritetingo centro?!

D. Britanijos konservatorių konferencija

Po pasisėkusios darbiečių konferencijos, konservatoriai savo renginyje, paskutiniame prieš parlamento rinkimus, praėjusią savaitę turėjo gintis. Pagrindinis darbiečių kaltinimas tas, kad konservatoriai nori privatizuoti sveikatos apsaugos sistemą. Konservatoriai tai paneigė, sakydami, kad nori tik likviduoti nereikalingą biurokratiją ligoninėse.

Konservatoriai tikėjosi sulaukti daug garbingų svečių iš Rytų Europos, kaip buvo praėjusiais metais, kai premjere buvo Margaret Thatcher. Deja, aukšti naujų demokratinių valstybių pareigūnai nutarė nedalyvauti, paliekant tą garbę „daug keliaujančiam Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui“, kaip išsireiškė vienas laikraščio korespondentas. Ar tai duos naudos Lietuvai, jeigu ateinančių metų rinkimus laimėtų Darbo Partija?

REMĖKIME —

PAGALBOS LIETUVAI FONDAI

Aid Lithuania Fund (ALF)